

Lokalbehovsplan 2026–2035

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Strategiska ställningstaganden	6
2.1 Grundskola	6
2.1.1 Storlekar skollokaler	6
2.1.2 Geografisk balans av platser	7
2.1.3 Förtäta och effektivisera befintliga lokaler	8
2.1.4 Effektivisera nyttjande av lokaler med tillfälliga bygglov och externa inhyrningar	8
2.2 Anpassad grundskola	9
2.2.1 Principer för anpassad grundskola	9
2.2.2 Geografisk spridning av platser i anpassad grundskola	10
2.2.3 Ersätta tillfälliga lokaler samt lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga	10
3. Nulägesbeskrivning	11
3.1 Lokalkrävande verksamheter	11
3.2 Befintligt lokalbestånd	12
3.3 Historisk utveckling av lokalbeståndet	13
3.3.1 Utveckling sedan lokalbehovsplan 2019	14
3.4 Historisk utveckling av lokalkostnaderna	17
3.5 Nyttjandegrad och effektiviseringspotential	19
4. Framtida lokalbehov	21
4.1 Påverkansfaktorer på nämndens lokalbehov	21
4.1.1 Befolkningsprognos för grundskoleåldrarna	22
4.1.1.1 Geografisk fördelning av befolkningsutvecklingen	24
4.1.2 Andel elever i kommunal regi	25
4.2 Nämndens förväntade framtida lokalbehov	26

4.2.1 Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen.....	30
4.2.2 Långsiktig utblick - lokalbehov från 2035 och framåt.....	31
5. Lokalplanering.....	33
5.1 Planerad lokalanskaffning	33
5.2 Planerad avveckling	34
5.3 Kapacitets- och kostnadsutveckling	36
6. Utveckling av nämndens arbete med lokaler	40

1. Inledning

Lokalbehovsplanen utgör grunden för nämndens lokalförsörjningsarbete. Planen uppdateras årligen och beskriver nämndens övergripande lokalbehov idag och framöver. I planen beskrivs användandet av befintliga lokaler, hur lokalbehoven utvecklar sig under perioden samt hur planeringen ser ut för att tillgodose de behoven. Planen beskriver också hur nämndens lokalkostnader påverkas av planeringen. Både lokalnyttjare och lokalförsörjare bidrar i planeringsarbetet och planen beslutas av respektive lokalnyttjande nämnd. Lokalbehovsplanen utgör ett underlag dels för den egna verksamheten, dels för stadens samlade lokalförsörjningsarbete.

I enlighet med 9 § i Kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder ansvarar grundskolenämnden som "lokalnyttjare för att det egna behovet av lokaler är tillgodosett inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden fullgör detta ansvar genom att aktivt delta i kommunens lokalförsörjningsarbete". Som en del i detta arbete beslutar grundskolenämnden årligen om en lokalbehovsplan. Föreliggande lokalbehovsplan omfattar perioden 2026–2035 och redogör för behovs- och kostnadsutvecklingen, samt för centrala strategiska ställningstaganden och utmaningar kopplade till lokalplaneringen under planeringsperioden.

Grundskolenämnden ska säkerställa att behovet av grundskolelokaler är tillgodosett och att samtliga skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga lokaler. Skollokalerna ska ge fysiska förutsättningar för lärande, social interaktion, trygghet och säkerhet. Både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön ska bidra till att skapa goda lär- och arbetsmiljöer.

För andra året i rad visar Malmö stads befolkningsprognos, som beslutades av kommunstyrelsen i juni 2024, på en minskning av antalet elever i grundskoleålder (6-15 år) över en tioårsperiod. Enligt befolkningsprognosen för 2024 förväntas minskningen av antalet elever gå snabbare än vad som prognosticerades 2023, och 2034 förväntas det finnas ca 3000 grundskoleelever färre i Malmö än vid utgången av 2023. Den här minskningen kommer efter en period med en kraftig ökning av antalet grundskoleelever. Förändringen av den förväntade befolkningsutvecklingen innebär ett nytt planeringsläge med nya utmaningar.

Lokalbehovet påverkas även av andra faktorer så som utvecklingen i stadens utbyggnadsområden, beskaffenheten hos det befintliga lokalbeståndet och behovet av anpassade lokaler för specifika skolverksamheter, till exempel anpassad grundskola.

Det förändrade planeringsläget som skapas på grund av den förväntade minskningen av barn i grundskoleålder medför alltså förändringar för nämndens lokalplanering. Flertalet nya skolor som tidigare planerats stå färdiga inom kommande tioårsperiod planeras nu att färdigställas efter den aktuella planeringsperioden, samtidigt som befintligt lokalbestånd ska anpassas till de demografiska förändringarna. Den förväntade demografiska utvecklingen skapar också förutsättningar för att nyttja

befintliga skollokaler på ett mer effektivt sätt genom att använda lokalerna till annan skolverksamhet än idag, till exempel att använda delar av en skola för anpassad grundskola eller resursskola.

Genom ett helhetsgrepp och en långsiktighet lägger lokalbehovsplanen grunden för lokalplaneringen och synliggör behov av åtgärder för att säkerställa ändamålsenliga lokaler, med ett effektivt lokalnyttjande och med fokus på att skapa så bra förutsättningar för grundskolenämndens verksamheter som möjligt.

2. Strategiska ställningstaganden

Förutom de gemensamma principer som gäller för lokalförsörjningen för hela staden, så som att lokalerna ska vara ändamålsenliga, säkra och resurseffektiva samt bidra till stadens mål gällande miljö, klimat och ekonomi finns det ett antal nämndspecifika, strategiska ställningstaganden för grundskolenämndens lokalplanering. Nedan presenteras dessa.

2.1 Grundskola

Planeringen av lokaler utgår från ekonomi och bärkraftighet för skolverksamheter ur ett helhetsperspektiv avseende samlade intäkter och utgifter för verksamheten – elevunderlag, personal och lokaler samt kringkostnader såsom transporter, externa inhyrningar och skolmåltider. En viktig del i planeringen är att skapa förutsättningar för att organisera grundskoleverksamheten på ett välfungerande sätt, exempelvis avseende bemanning.

2.1.1 Storlekar skollokaler

Nya skollokaler byggs i tre storlekar utifrån grundskoleförvaltningens lokalprogram. Beroende på behov och platsmässiga förutsättningar byggs antingen: en skola för elever i förskoleklass till och med årskurs sex med en kapacitet om 630 platser (tre paralleller); en skola för elever i årskurs sju till och med årskurs nio med en kapacitet om 720 platser (åtta paralleller); en skola för elever i förskoleklass till och med årskurs nio med en kapacitet om 780 platser (två paralleller för årskurs F-6 och fyra paralleller för årskurs 7–9). I specifika projekt kan vissa avsteg göras utifrån projektspecifika förutsättningar.

Lokalprogrammets standardiseringar för nybyggnationer används för att lokalytorna ska nyttjas på ett effektivt sätt, skapa goda förutsättningar för undervisning och för att öka likvärdigheten mellan förvaltningens skollokaler. Lokalprogrammets storlekar för skolor och organisering innebär ett flertal verksamhetsmässiga fördelar kopplat till organisation, ändamålsenlighet och resurseffektivitet. En skolenhet som bedöms vara tillräckligt stor kan rymma samtliga funktioner och specialsalar, och det finns i regel goda lokalmässiga förutsättningar för både undervisning, personalutrymmen och övriga utrymmen. Tillräckligt stora skolenheter medför även organisatoriska fördelar så som att de medger en större personalstyrka som innebär mindre sårbarhet vid olika typer av frånvaro och kan även bemannas med mer specialiserade stödfunktioner. Vidare bedöms dessa skolenheter vara mer effektiva både vad gäller ekonomi och lokalytor, där exempelvis gemensamma funktioner kan nyttjas av fler elever.

Utifrån de fördelar som finns avseende organisation, bemanning och lokaleffektivt nyttjande strävar nämndens lokalplanering efter en organisering av skolor med minst två paralleller från förskoleklass till och med årskurs sex, samt fyra paralleller från årskurs sju till och med nio.

Detta är av särskilt vikt för organisering av högstadium där för få paralleller gör det svårt att få en bärkraftighet i verksamheten. Högstadieundervisning kräver ämneslärare och specialsalar och för få paralleller gör det kostsamt och svårt att bemanna och nyttja specialsalar effektivt.

I det befintliga lokalbeståndet finns en stor variation av storlekar då den minsta skollokalen har en kapacitet om cirka 80 platser och den största skolan har en kapacitet om cirka 1 400 platser. De allra minsta skolorna har endast en parallell, lokalerna saknar specialsalar samt idrottssal och delar av undervisningen behöver bedrivas på andra skolor eller genom inhyrning i externa lokaler. Med hänsyn till lokalernas brister, kostnaderna att bedriva verksamhet för ett mindre antal klasser samt begränsade organisatoriska förutsättningar, bedöms de minsta lokalerna inte som fullt ändamålsenliga för grundskoleverksamhet. Ambitionen är därför att på sikt lämna mindre lokaler i det befintliga beståndet. Detta får en liten påverkan på den totala platstillgången samtidigt som det innebär en kostnadsbesparing på både lokaler och för verksamheten. Möjligheten att lämna de mindre lokalerna behöver utredas från fall till fall, och ska enbart göras när det bedöms finnas förutsättningar och ett platsmässigt utrymme utan att behöva ersätta lokalerna med nya lokaler, vilket innebär att planeringen behöver vara långsiktig.

2.1.2 Geografisk balans av platser

I lokalbehovsplaneringen för grundskoleverksamheten behöver hänsyn tas till den geografiskt fördelade behovsutvecklingen för att undvika för långa avstånd mellan hem och skola. Detta görs bland annat genom de geografiskt uppdelade behovsanalyser som presenteras i avsnitt 4.3 samt i bilaga 1 - *Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen 2026–2035*.

Platstillgången i Malmö ska ligga i balans avseende behov och lokalkapacitet inom ett geografiskt område eller angränsande områden. Det är viktigt att kunna planera för en rörlighet mellan närliggande områden och de geografiska gränser som har satts upp för att kunna följa upp den områdesvisa behovsutvecklingen ska huvudsakligen betraktas som ett planeringsstöd. Platser i Västra Innerstaden ska exempelvis även kunna möta upp ett behov i Södra Innerstaden, Centrum och Limhamn. I områden som ligger mer geografiskt avskilt, så som Oxie eller Bunkeflo, är det av större vikt att antalet platser matchar behovet för att kunna nyttja platserna effektivt och samtidigt undvika för långa avstånd mellan hem och skola.

Frågan om geografisk balans av skolplatser blir särskilt aktuell i Malmös utbyggnadsområden, där befolkningsökningen i grundskoleålder ofta är förhållandevis kraftig och där det ofta saknas skolplatser i det direkta närområdet. Om skola inte etableras i takt med att behovet av grundskoleplatser uppstår skapas en situation där behovet trycks ut i övriga delar av staden, vilket i sin tur leder till längre avstånd mellan hem och skola. Det finns dock en kostnadsmässig problematik kopplad till ambitionen om geografisk balans av skolplatser som framför allt aktualiseras i utbyggnadsområdena, där ett förväntat ökat behov av

grundskoleplatser i ett visst område behöver betraktas i relation till en förväntad minskning av befolkningen i grundskoleålder i andra områden. Etablering av nya skolor i utbyggnadsområden behöver därför planeras baserat på en helhetsbedömning utifrån geografisk balans, lokalkapacitet och beläggningsgrad i närliggande områden och rimliga avstånd mellan hem och skola.

Ambitionen med lokalplaneringen är att möta platsbehovet per årskurs, vilket framför allt är viktigt för de årskurser som ingår i Söka skola¹, det vill säga förskoleklass och årskurs 7. Närhet mellan hem och skola är av särskild vikt i de yngre åldrarna, medan högstadieelever bedöms kunna färdas något längre. För högstadieskolor finns en ambition att genom strategisk placering få breda upptagningsområden som kan bidra till ökad rörlighet och blandning av elever från närliggande områden.

2.1.3 Förtäta och effektivisera befintliga lokaler

Ur både lokal- och kostnadssynpunkt är det mest effektiva alternativet vid ett ökat platsbehov att nyttja lokaler inom det befintliga beståndet. Denna strategi gäller samtliga stadens nämnder och anges i de stadsgemensamma riktlinjerna för lokalförsörjningen och för grundskoleverksamheten innebär detta ett aktivt arbete gällande översyn och bedömningar av det befintliga lokalbeståndet.

För att säkerställa att förvaltningens lokaler nyttjas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt arbetar förvaltningen med att utreda lokalernas kapacitet. Förvaltningen gör i samarbete med stadsfastigheter en gemensam långsiktig planering för befintliga lokaler samt behov och möjligheter för åtgärder.

2.1.4 Effektivisera nyttjande av lokaler med tillfälliga bygglov och externa inhyrningar

För grundskoleverksamheten ska paviljongetableringar med tillfälliga bygglov samt externa inhyrningar undvikas i största möjliga mån. Detta då både paviljonger och externa inhyrningar generellt är kostnadsdrivande och dyrare än permanenta lokaler som ägs av kommunen. Paviljonger och externa inhyrningar ska primärt vara ett alternativ att överväga vid tillfälliga och kortsiktiga behov. För att undvika dessa typer av kortsiktiga och kostnadsdrivande lösningar krävs en god framförhållning och planering.

Mot bakgrund av detta behöver även befintliga paviljonger och externa inhyrningar ses över. Ambitionen är att lämna befintliga paviljongetableringar så tidigt som bedöms möjligt och att ersätta det fåtal externa lokaler som nämnden hyr med mer långsiktiga lösningar.

---

¹ Söka skola är grundskoleförvaltningens process för vårdnadshavare och elever att önska skolplats till förskoleklass och årskurs 7, för elever som går på en skola som saknar högstadium.

2.2 Anpassad grundskola

Under 2022 och 2023 beslutade grundskolenämnden om en separat plan för anpassad grundskola, men eftersom det grundläggande behovet av lokaler är likartat och lokalytor delas mellan skolformerna (liksom de gör för förskoleklass och fritidshem) beskriver planen förvaltningens sammanlagda lokalbehov.

Lokaler för anpassad grundskola är generellt mer ytkrävande per elev, med exempelvis mer tillgänglighetsanpassade lokaler avseende fysisk miljö och mer möjlighet till undervisning i mindre grupper och enskilt. Med hänsyn till att verksamheten är ytkrävande, kostsam vid nybyggnation samt att det är svårt att inrymma tillräckligt stora nya lokaler inom befintliga skolfastigheter, är en huvudinriktning att bygga om och inrymma den anpassade grundskoleverksamheten i befintliga grundskolelokaler där det finns möjlighet. Genom att inrymma den anpassade grundskoleverksamheten i befintliga grundskolelokaler kan man skapa förutsättningar för samarbete och samnyttjande mellan en skolas verksamhet inom grundskola och anpassad grundskola, vilket kan ge positiva effekter både för elever, personal, lokaleffektivitet och verksamhetens ekonomi.

2.2.1 Principer för anpassad grundskola

Vid etablering av anpassad grundskola finns tre principer som behöver följas för att skapa förutsättningar för fysisk, pedagogisk och social tillgänglighet. Dessa tre principer är att en anpassad grundskola ska samlokaliseras och integreras med en grundskola, att anpassade grundskolor ska vara större än vad som generellt är fallet idag och att anpassade grundskolor ska ha platser för och kunna ta emot alla elever som läser enligt den anpassade grundskolans läroplan, oavsett om eleven läser inriktning ämne eller ämnesområde. Grundskolenämnden strävar efter att dessa principer ska uppnås på samtliga anpassade grundskoleverksamheter.

Samlokalisering och integrering av anpassad grundskola innebär, förutom att den ska lokaliseras till en grundskola, att verksamheten ska vara åldersadekvat. Det innebär att den anpassade grundskolan ska organiseras i samma årskurser som grundskolan som ingår i skolenheten. Att integrera den anpassade grundskolan på en grundskola med motsvarande årskurser bedöms som viktigt för att skapa en interaktion och ett samspel mellan verksamhetsformerna. Det är önskvärt att skolan kan organiseras i årskurs ett till och med nio för att eleverna inte ska behöva byta skola och för skapa bättre förutsättningar för skolan att möta behovet av plats utifrån ålder.

Principen om större enheter ska skapa en stabilare organisation med bättre förutsättningar för personalens kollegiala arbete såväl som ett större socialt utbyte bland eleverna. De större enheterna skapar också bättre ekonomiska och organisatoriska fördelar med stordriftsfördelar och mindre sårbarhet i verksamheten.

Att samtliga anpassade grundskolor kan organiseras för att erbjuda

undervisning inom inriktningarna ämne och ämnesområde är av vikt då det skapar kontinuitet i elevernas utbildning eftersom det inte krävs skolbyte om eleven behöver byta inriktning. Detta ställer både krav på en flexibel verksamhetsorganisation och lokalförutsättningar såsom att det finns schemamässigt utrymme i specialsalar för elever som läser inriktning ämne.

2.2.2 Geografisk spridning av platser i anpassad grundskola

Grundskolenämnden strävar efter en geografisk spridning av platser i anpassad grundskola över staden, som ett steg i att motverka för långa avstånd mellan hem och skola. Det finns utmaningar kopplade till detta ställningstagande då det finns delar av staden där det är svårt att tillgodose principen om storlek på verksamheten. Denna utmaning gör att det kan behöva ske en kompromiss mellan principen om verksamhetens storlek och behovet av en geografisk spridning av platserna.

Samtidigt som en geografisk spridning är önskvärd behöver platserna i anpassad grundskola i kommunens ytterkantsområden begränsas eftersom dessa områden själva inte skapar behov av tillräckligt många platser i anpassad grundskola.

2.2.3 Ersätta tillfälliga lokaler samt lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga

Flera verksamheter för anpassad grundskola är lokaliserade i lokaler med tillfälliga bygglov. Dessutom bedrivs ett antal anpassade grundskolor i lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga ur ett verksamhetsperspektiv. Det handlar primärt om mindre lokaler som begränsar verksamhetens organisering eller inte är anpassade för verksamheten.

Då flera av de lokaler som behöver lämnas kommer att ersättas med andra lokaler är det viktigt att detta inte görs med nya lokaler som skulle vara kostnadsdrivande. I stället ska de tillfälliga lokalerna och de verksamheter som bedrivs i icke ändamålsenliga lokaler ersättas av anpassade lokaler inom det befintliga lokalbeståndet.

3. Nulägesbeskrivning

3.1 Lokalkrävande verksamheter

I detta avsnitt presenteras grundskolenämndens huvudsakliga verksamheter och vilka lokaler dessa kräver.

Grundskolenämnden ansvarar för att behovet av grundskolelokaler är tillgodosett och för att säkerställa att samtliga skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga lokaler. Alla barn har skolplikt från och med året de fyller sex år fram till eleven har gått ut årskurs nio, vanligtvis det år eleven fyller sexton år. Skollokalerna ska ge fysiska förutsättningar för lärande, social interaktion, trygghet och säkerhet. Både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön ska bidra till att skapa goda lär- och arbetsmiljöer där ett pedagogiskt perspektiv är vägledande. För att möjliggöra detta krävs tillräckliga ytor för att säkerställa en ändamålsenlig inomhus- samt utomhusmiljö.

Detta ansvar innebär att säkerställa lokaler för de verksamheter som grundskolenämnden ansvarar för - grundskola, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola. Utöver detta ansvarar grundskolenämnden även för att tillhandahålla särskild undervisning, viss pedagogisk omsorg, öppen fritidsverksamhet samt omsorg på obekvämt arbetstid. Grundskolenämnden bedriver även internationell skola på grundskolenivå. Förutom skollokaler kräver dessa verksamheter en utemiljö och lokaler för ämnet idrott och hälsa.

För grundskoleverksamheten behövs förutom skollokaler också lokaler för ämnet idrott och hälsa. Dessa lokaler är i de flesta fall fritidsnämnden primärhyresgäst och grundskolenämnden hyr lokalerna av fritidsnämnden. Det finns vissa undantag där grundskolenämnden är primärhyresgäst. Det finns i vissa fall också behov för skolor att hyra in sig i hallar som ägs av extern hyresvärd.

Fritidshem är en frivillig pedagogisk verksamhet som är till för skolelever från förskoleklass till och med vårterminen det år eleven fyller tretton år. Verksamheten styrs av skollagen och följer en särskild läroplan. Det finns en variation av lokaler anpassade för fritidshemsverksamhet, där fritidshemsverksamhet i vissa fall bedrivs i särskilt anpassade lokaler, men delar av fritidshemsverksamhet kan även bedrivas i klassrum där grundskoleverksamhet bedrivs.

Den anpassade grundskolan är en egen skolform med egna kursplaner och betygskriterier. Denna verksamhet är generellt mer yrkrävande per elev än grundskoleverksamhet bland annat då klasserna är mindre och personaltätheten högre. I den anpassade grundskolan går elever som har behov av skolformen enligt en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Eleverna läser antingen enligt inriktning ämnen eller ämnesområden, eller en kombination av de båda. Generellt krävs mer anpassningar för elever som läser inriktning ämnesområden, både gällande

utbildningens utformning och de lokalanpassningar som krävs. Elevernas behov av anpassningar av lärmiljön påverkar i hög grad hur många elever det kan vara i en klass och hur många elever en verksamhet kan ta emot.

Utöver anpassad grundskola finns andra verksamheter inom grundskolan som generellt är mer ytkrävande än ordinarie grundskoleverksamhet. Det här gäller exempelvis autismverksamheter, särskilda undervisningsgrupper och resursskolor. Lokalerna för dessa verksamhetstyper kräver ofta särskilda anpassningar i den fysiska miljön, vilket också innebär att de generellt är mer ytkrävande. Lokalerna för dessa verksamheter finns både i direkt anslutning till grundskolelokaler och i egna avskilda miljöer vid behov.

Förutom lokaler för de pedagogiska kärnverksamheterna hyr grundskolenämnden kontorslokaler för grundskoleförvaltningens fyra stabsavdelningar samt lokal för mottagning som drivs tillsammans med gymnasieförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

3.2 Befintligt lokalbestånd

Den befintliga kommunala grundskoleverksamheten i Malmö består av cirka 80 grundskolor. På 16 av dessa bedrivs det även anpassad grundskola. Det finns ytterligare tre anpassade grundskolor som inte är lokaliserade till en grundskola. Utöver detta finns sex lokaler för särskilda undervisningsgrupper.

Samtliga lokaler för kommunal grundskoleverksamhet ägs av kommunen. Ett mindre antal lokaler för annan typ av verksamhet, fyra stycken, hyr nämnden av en extern hyresvärd.

I det befintliga lokalbeståndet finns ett antal lokaler med tillfälliga bygglov, så kallade paviljongetableringar. Det finns i nuläget totalt tolv paviljongetableringar motsvarande cirka 2 000 skolplatser och merparten av dessa är placerade i anslutning till en permanent grundskolelokal. Syftet med dessa lokaler är att möta upp ett tillfälligt behov av fler platser i grundskola eller anpassad grundskola. Samtliga av de tillfälliga lokalerna planeras att avvecklas under planeringsperioden. Denna avveckling innebär en minskning av elevkapaciteten. De paviljonger som inhyser verksamhet inom anpassad grundskola kommer behöva ersättas med andra lokaler och detta planeras ske inom grundskolenämndens befintliga lokalbestånd.

Det totala lokalbeståndet som grundskolenämnden hyr in uppgår inför ingången av 2025 till cirka 573 000 kvadratmeter BTA, med en prognostiserad lokalkostnad på cirka 870 miljoner kronor. Den genomsnittliga hyreskostnaden per elev är cirka 24 860 kronor.

I grundskolenämndens befintliga lokalbestånd finns en stor variation av lokaler. Det finns allt ifrån skollokaler byggda på tidigt 1800-tal till skollokaler som färdigställt senaste året. Det finns också en variation vad gäller utformning och storlekar i både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön. En majoritet av det befintliga lokalbeståndet byggdes innan

1980-talet.

Det finns stora skillnader i lokalkostnader mellan olika skolor. Detta beror till största del på hur gamla skolorna är. Nyare skolor är generellt dyrare än äldre skolor. Det finns vissa avvikelser från denna huvudregel som beror på investeringar i lokalerna i form av omfattande mindre lokalanpassningar som avspeglar sig i hyreskostnaden.

Grundskoleförvaltningen genomför tillsammans med stadsfastigheter kontinuerligt anpassningar och renoveringar för att skapa ändamålsenliga lokaler och för att möta lag- och myndighetskrav, både verksamhetsrelaterade och fastighetsrelaterade sådana.

Det finns en stor variation vad gäller storlekar på skolor i det befintliga lokalbeståndet. Liksom beskrevs i avsnitt 2 bedöms de allra minsta lokalerna inte vara fullt ändamålsenliga eller lokal- och resurseffektiva, och det finns en ambition att på sikt lämna dessa lokaler. Den samlade planeringen för lokaler som planeras att lämnas under perioden fram till och med 2035 beskrivs närmre i avsnitt 5.2.

Vidare bedrivs ett antal anpassade grundskoleenheter i lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga ur ett verksamhetsperspektiv. Det handlar primärt om mindre lokaler som begränsar verksamhetens organisering. Ett antal befintliga lokaler för den anpassade grundskoleverksamheten bedöms som önskvärda att lämna och ersätta med ändamålsenliga lokaler som följer grundskolenämndens principer för etablering av anpassad grundskola.

3.3 Historisk utveckling av lokalbeståndet

Grundskoleutbyggnaden har under senare år varit omfattande, och cirka 20 % av de befintliga lokalerna har byggts sedan grundskolenämnden bildades 2013. De senaste fem åren har sju nya grundskolor, motsvarande cirka 4 200 nya grundskoleplatser, tagits i bruk. Utöver detta har ett flertal större ombyggnationer av befintliga skolor utförts. Den omfattande utbyggnaden av grundskolelokaler beror i stor utsträckning på den stora befolkningsökning i grundskoleåldrarna som har skett. Sedan grundskolenämnden bildades 2013 har den totala befolkningen i grundskoleålder ökat med cirka 12 000 barn.

I tabellen nedan presenteras vilka nya skolor som har tagits i bruk samt vilka större lokalförändringar som har skett de senaste fem åren. Flera av de större ombyggnationerna har utförts på grund av ett behov av ventilationsåtgärder, där flera av förändringarna har inneburit att verksamheten tillfälligt har omlokaliserats till andra lokaler. Kategorin inkluderar även återtagande av lokaler från förskoleverksamhet som på grund av ett stort behov av förskoleplatser tillfälligt har nyttjat grundskolelokaler. Sammanlagt har de större ombyggnationerna tillsammans med återtagande av lokaler inneburit ett platstillskott om cirka 900 platser. Utöver detta har tre paviljonger med tillfälliga bygglov etablerats och två paviljongetableringar har helt eller delvis avvecklats.

Sammanlagt har det under de senaste fem åren tillskapats cirka 5 600 skolplatser netto.

2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nya skolor					
Elinelunds-skolan	Toftanäs-skolan	Malmö idrottsgrundskola		Kungshögsskolan	Malmö International School
Mellersta förstads-skolan	Neptuni-skolan				Högaholms-skolan
Större ombyggnationer, färdigställande					
Rörsjöskolan	Stenkula-skolan	Örtagårds-skolan	Mellanheds-skolan etapp 1	Mellanheds-skolan etapp 2	
Fridhems-skolan	Annebergs-skolan	Djupadals-skolan		Rådmans-vångens skola	
Hermods-dalsskolan		Monbijou-skolan			
		Österport-skolan			
Avvecklingar					
		Paviljonger Tygelsjö-skolan			Paviljonger Lusthuset 1
Paviljongetableringar					
			Lindänge-skolan	Elinelunds-skolans parkering	
			Tygelsjö-skolan		

Tabell 1. Genomförda lokalprojekt 2019 - 2024.

3.3.1 Utveckling sedan lokalbehovsplan 2019

I diagrammet nedan presenteras befolkningsprognos samt planerad kapacitet enligt den lokalbehovsplan som grundskolenämnden antog 2019, jämfört med utfall för befolkning och kapacitet fram till och med år 2023.

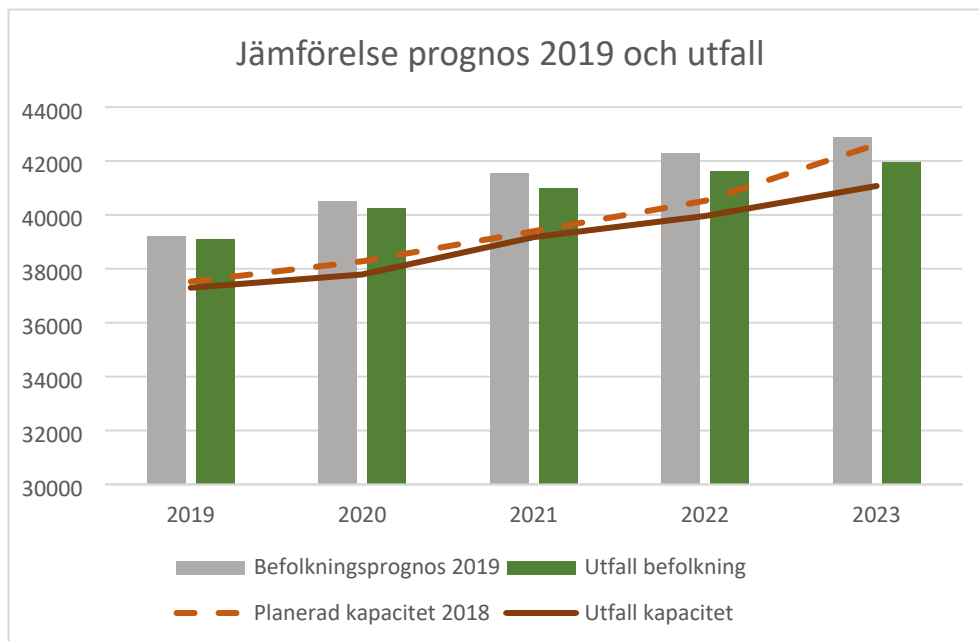

Diagram 1. Jämförelse mellan prognos och planering i lokalbehovsplan beslutad av grundskolenämnden 2019 med utfall under perioden 2019–2022.

Som kan utläsas i diagrammet har befolkningen i grundskoleålder i Malmö varje år under perioden understigit befolkningsprognosen från 2019. Skillnaden mellan prognosen och utfallet har ökat varje år och 2023 fanns det ca 900 barn i grundskoleålder färre än vad som prognosticerades 2019. Alla Malmö stads befolkningsprognoser efter 2019 har prognosticerat färre barn i åldern 6–15 år än prognosen från 2019.

Diagrammet ovan visar även på skillnaden mellan den planerade kapaciteten i kommunala grundskolor enligt lokalbehovsplanen från 2019 jämfört med utfallet år för år. Den samlade kapaciteten har varje år varit lägre än vad som planerades enligt lokalbehovsplanen från 2019. Skillnaden mellan den planerade kapaciteten och utfallet har blivit större över tid och uppgår till cirka 1 600 platser år 2023. Skillnaden beror till stor del på förseningar i ny- och ombyggnadsprojekt, men är också ett resultat av justeringar i planeringen då senare befolkningsprognoser har pekat mot ett något lägre befolkningsunderlag.

Behovet av platser i anpassad grundskola har ökat sedan 2019. År 2019 var cirka 0,95 % av det totala antalet barn i grundskoleålder i Malmö i behov av en plats i anpassad grundskola, 2023 var motsvarande siffra cirka 1,3 %. Det går att se liknande tendenser avseende andel i anpassad grundskola i flera andra kommuner. Eftersom den anpassade grundskoleverksamheten generellt är mer ytkrävande än grundskoleverksamheten och har behov av särskilda lokalfunktioner med olika typer av tillgänglighetsanpassningar, har denna utveckling inneburit ett relativt stort lokalbehov sett till lokalyta och anpassning av lokaler. Detta har lett till snabba och ibland kortsiktiga lösningar för att möta platsbehovet. Vilket har resulterat i att det idag bedrivs anpassad grundskola i ett antal tillfälliga lokaler som ursprungligen togs i bruk i annat syfte.

Nedanstående diagram visar antal elever som läste enligt anpassad grundskolas läroplan på en skola i Malmö stads regi under perioden 2019–2023, samt total bedömd kapacitet för anpassad grundskola. Antal elever avser både elever som läser enligt anpassad grundskolas läroplan på en anpassad grundskola och elever som läser integrerat på en grundskola. Andel elever som läser integrerat på en grundskola har legat omkring 10 %. Under perioden har det skett en ökning med cirka 200 elever, vilket inte riktigt har kunnat mötas upp med en motsvarande utökning av platser.

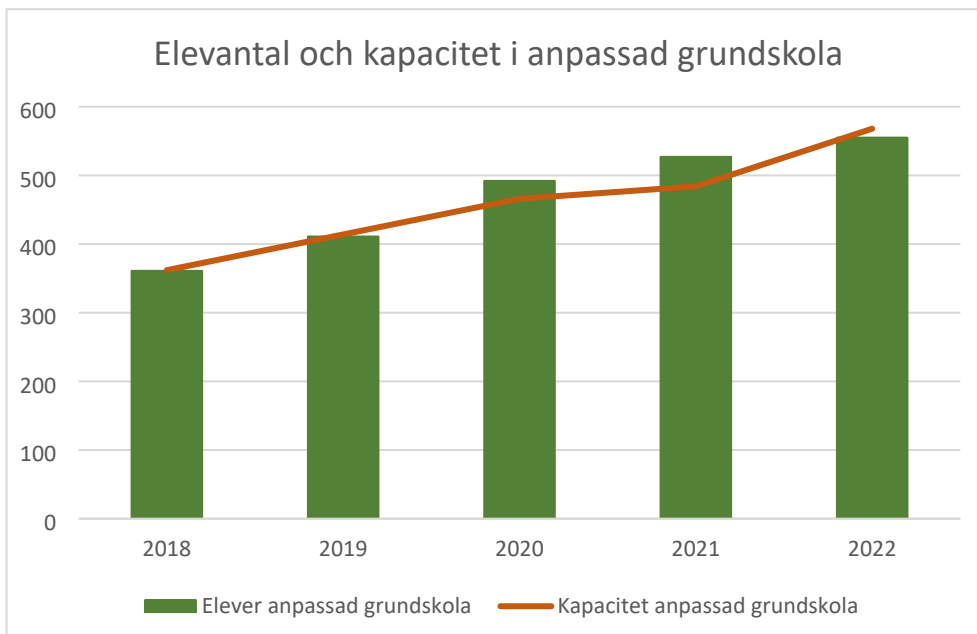

Diagram 2. Utveckling av antal elever samt kapacitet för anpassad grundskola under perioden 2019–2023.

Att bedöma och följa upp kapacitet för lokaler för anpassad grundskola är en utmaning. Hur många elever det kan vistas i en lokal beror i hög grad på elevernas behov av hjälpmedel, tillgänglighetsanpassningar eller behov av enskild undervisning. Maximalt antal elever kan därför variera beroende på vilka elever som går på skolan. Tillsammans med det faktum att nya anpassade grundskoleverksamheter i vissa fall har startat upp för att möta behovet för en given elevgrupp, har detta lett till att kapaciteten för en anpassad grundskola i många fall har definierats utifrån hur många elever som går på skolan.

Jämfört med planeringen i lokalbehvsplan som beslutades 2019 har byggnationen av en permanent anpassad grundskola på Lindeängeskolan försenats, vilket har föranlett behovet av etablering av en tillfällig paviljong vid skolan. I planeringen ingick även en ny anpassad grundskola i anslutning till en planerad ny grundskola i Kirseberg. På grund av höga kostnader och bristfälliga förutsättningar avseende ändamålsenlighet valdes dock den anpassade verksamheten bort i den fortsatta projekteringen av skolan.

Under perioden 2019–2023 har inte några nybyggnationer för anpassad

grundskola färdigställts, men ett antal befintliga grundskolelokaler har byggts om för att starta upp verksamhet eller utöka antalet platser för anpassad grundskola. Under perioden har sex nya anpassade grundskoleverksamheter startats upp. Utöver det har antalet platser utökats på fyra skolor med befintlig anpassad grundskoleverksamhet.

3.4 Historisk utveckling av lokalkostnaderna

Grundskolenämnden har haft en stor ökning av lokalkostnader de senaste fem åren. Denna ökning beror primärt på en fortsatt kraftig utbyggnad av skollokaler för att möta den stora elevökning som har skett. Även om grundskolenämnden fått en större budget på grund av det ökade antalet elever så har föryngringen av lokalbeståndet gjort att lokalkostnaderna ökat som andel av nämndens totala kostnader.

I nedan tabeller presenteras lokalkostnad för alla grundskolenämndens lokaler för åren 2022 till och med 2024. Tabellerna är uppdelade i interna och externa förhyrningar.

Nästan hela det lokalbestånd som grundskolenämnden hyr utgörs av lokaler som är ägda av Malmö stad och förvaltas av stadsfastigheter. Till följd av färdigställande av nya lokaler, ombyggnationer och paviljongetableringar har både den totala ytan och kostnaden, samt den genomsnittliga kvadratmeterkostnaden ökat. 2024 bröts denna trend av ökande lokalkostnader i och med införandet av en ny internhyresmodell som bättre speglar de faktiska lokalkostnaderna som kommunen har.

Grundskolenämnden hyr endast in ett mindre antal lokaler som inte ägs av Malmö stad. Den lägre kvadratmeterkostnaden för externa inhyrningar beror på typen av lokaler det rör sig om. Kvadratmeterkostnaderna för interna respektive externa lokaler är därför inte jämförbar.

Interna lokaler (stadsfastigheter)	2022	2023	2024
Hyra (MNKR)	762	834	822
Yta	543 000	564 000	573 000
kr/kvm	1 403	1 479	1 435

Tabell 2. Kostnader och ytor för interna förhyrningar 2022–2024

Externa lokaler	2022	2023	2024
Hyra (MNKR)	4	4	4
Yta	5 740	5 740	5 740
kr/kvm	697	697	697

Tabell 3. Kostnader och ytor för externa förhyrningar 2022–2024

Nedan tabell visar grundskolenämndens lokalkostnader för åren 2020–2024, både i absoluta tal och som andel av nämndens totala kostnader.

	2020	2021	2022	2023	2024
Lokalkostnad i Mnkr, exklusive ersättning till fristående aktörer	708	729	766	836	826
Andel av nämndens totala kostnader, %	14,5	14,2	14,3	14,8	14,1

Tabell 4. Totala lokalkostnader och som andel av nämndens kostnader under perioden 2020–2024

Kostnaden för de lokaler som används för att bedriva grundskolenämndens verksamheter har ökat med cirka 17 % mellan 2020 och 2024. Denna ökning beror primärt på en hög utbyggnadstakt avseende nya skolor för att möta ett ökat behov av skolplatser. Som andel av grundskolenämndens totala kostnader har det skett en ökning av lokalkostnaderna till och med 2023. Från och med 2024 har Malmö stad ändrat sin internhyresmodell, vilket medfört en minskning av lokalkostnaderna för grundskolenämnden.

Elevantalet har under perioden ökat med cirka 4,3 %. Men detta till trots har lokalkostnaden per elev i kommunal grundskola under perioden ökat med cirka 11 %, från 21 191 kronor/elev till 23 552 kronor/elev.

Lokalkostnadsökningen kan till stor del förklaras av att nya lokaler generellt är dyrare än äldre. I och med att det ökade behovet av skolplatser har behövt mötas genom byggnation av nya lokaler har detta drivit upp de samlade lokalkostnaderna.

Diagrammet nedan visar hur kostnadsutvecklingen för lokaler per elev har utvecklats under perioden 2020–2024.

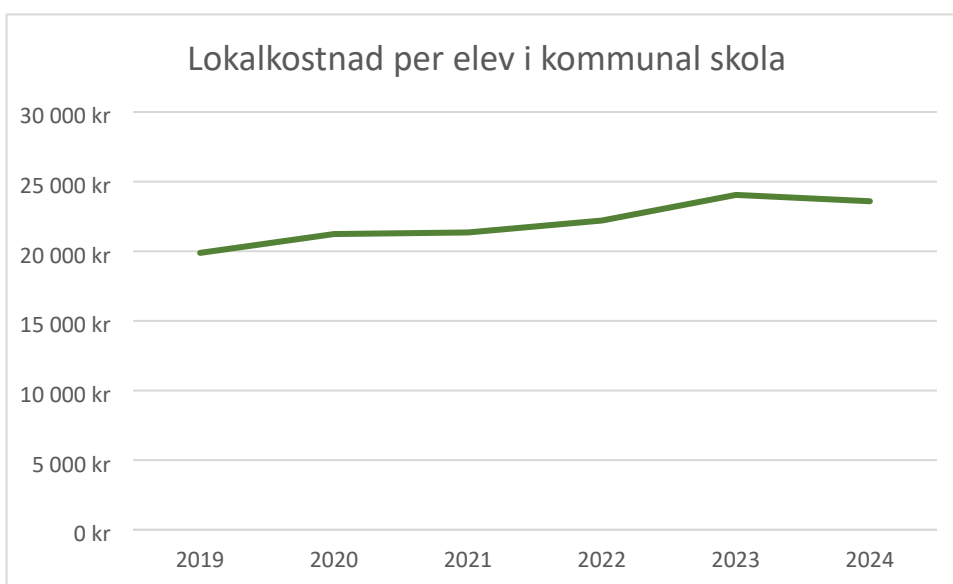

Diagram 3. Utveckling av lokalkostnaderna per elev i kommunal skola under perioden 2020–2024.

3.5 Nyttjandegrad och effektiviseringspotential

För att mäta effektiviteten i lokalnyttjandet använder sig grundskolenämnden av beläggningsgrad för lokaler för grundskoleverksamhet utifrån hur många elever som går på en skola i förhållande till skollokalerens kapacitet, det vill säga hur många elever som bedöms kunna gå på skolorna som mest. Hur väl beläggningsgraden speglar verkligheten påverkas därför till stor del av hur lokalernas kapacitet bedöms.

De lokaler som grundskolenämndens verksamheter nyttjar består, som tidigare konstaterats, av såväl helt nybyggda skolbyggnader som byggnader uppförda för över hundra år sedan. Det innebär att många av lokalerna inte har byggts utifrån nuvarande myndighetskrav eller grundskoleverksamhetens nuvarande behov av ändamålsenliga skollokaler. Att bedöma kapacitet för dessa olika lokaler är en utmaning och det finns ett behov av att systematiskt se över nuvarande kapacitetsbedömningar. Därför har grundskoleförvaltningen, tillsammans med stadsfastigheter, påbörjat ett arbete med att utreda och uppdatera kapaciteten inom lokalbeståndet, och skapa en tydligare bild av vilken eller vilka faktorer som begränsar kapaciteten i respektive lokal. En målsättning med kapacitetsutredningen är att möjliggöra för ett mer effektivt och ändamålsenligt lokalnyttjande genom en korrekt bild av lokalernas kapacitet, och samtidigt visa på förutsättningar att öka kapaciteten i lokalerna genom lokalåtgärder.

En central del i den påbörjade kapacitetsutredningen är att kapacitet primärt ska utgå från lokalens förutsättningar i bedömningen av hur många elevplatser en skola har. Exempelvis beräknas kapacitet utifrån ventilationens dimensionering, antal toaletter, specialsalar och basrum (klassrum). Tidigare år har bedömd kapacitet även beaktat ett planeringsmässigt utrymme och tagit höjd för eventuella förändringar i myndighetskrav och timplan. I förra årets lokalbehovsplan syntes effekterna av arbetet i att ett antal skollokaler som har byggts de senaste åren har fått en högre bedömd kapacitet. En F-9-skola byggd enligt lokalprogrammet har exempelvis en kapacitet på 780 platser från och med förra årets plan, jämfört med 650 platser i tidigare planer. Kapaciteten speglar alltså tydligare lokalens förutsättningar, snarare än bedömning av nyttjande.

Det är generellt önskvärt med en beläggningsgrad mellan 80 % och 90 % för att möjliggöra att kunna ta emot elever under läsåret, hantera variationer i demografin, samt för att möjliggöra för olika klasstorlekar. Utifrån nuvarande kapacitetsbedömningar beräknas beläggningsgraden för Malmö stads grundskolor som helhet ligga på ca 86,5 % år 2024, vilket är att beteckna som en relativt hög beläggningsgrad och generellt ett effektivt lokalnyttjande.

Inom nämndens lokalbestånd finns ett antal skolor med en låg beläggningsgrad. Detta gäller särskilt skolor som missgynnas i det fria skolvalet. Möjligheten att välja skola i det fria skolvalet kan därför skapa en situation därför det finns skolor med en låg beläggningsgrad även i områden där det inte bedöms finnas tillräckligt med platser för att kunna erbjuda plats till alla barn i grundskoleålder. Detta innebär en utmaning i arbetet att säkerställa ett effektivt lokalnyttjande över staden. I vissa fall kan det vara möjligt att en skollokal med låg beläggningsgrad exempelvis kan användas mer effektivt genom att tillfälligt eller permanent nyttja delar av lokalen för annan skolverksamhet, till exempel anpassad grundskola, eller av andra kommunala verksamheter. Under planeringsperioden 2026–2035 planeras delar av ett antal skolor anpassas för att användas för anpassad grundskoleverksamhet för att tillgodose behovet av lokaler för denna verksamhet och för att nyttja lokalerna effektivt.

En utmaning i arbetet för att uppnå ett effektivt lokalnyttjande är tillfälliga lokaler som har hyrts in för att möta ett tillfälligt behov, exempelvis omlokalisering av en verksamhet under ombyggnation. Flera av de tillfälliga lokaler som är planerade att avvecklas under planeringsperioden har hyrts in för att möta ett visst behov, men har sedan omdisponerats för att möta ett annat behov. Det har dock varit svårt att säkerställa att dessa lokaler nyttjas på ett effektivt sätt och i vissa fall har delar av lokalerna inte kunnat nyttjas alls. För att säkerställa att tillfälliga lokaler nyttjas effektivt sett till lokalyta och resurser är det nödvändigt att kontinuerligt ta ställning till om det finns ett fortsatt behov av lokalen, och hur den i så fall nyttjas mest effektivt, eller om den ska avvecklas. Ambitionen är att lämna tillfälliga lokaler så tidigt som möjligt.

De lokaler som grundskolenämnden nyttjar i sin verksamhet används huvudsakligen under grundskolans och fritidshemmets verksamhetstid, vardagar under dagtid. Övriga tider samnyttjas delar av lokalerna av annan verksamhet i viss omfattning. Det finns förutsättningar för att öka nyttjandet av lokalerna utanför verksamhetstid, exempelvis genom att lokalerna nyttjas av andra kommunala verksamheter, vilket skulle innebära ett mer effektivt lokalnyttjande över staden. För att samnyttjandet ska fungera väl är det dock avgörande att grundskolans verksamhet inte påverkas negativt av att andra aktörer nyttjar lokalen utanför verksamhetstid.

På grund av en stor ökning av antalet elever i anpassad grundskola har det varit en utmaning att säkerställa ett tillräckligt antal ändamålsenliga skolplatser för eleverna. Från år 2023 och framåt bedöms det finnas tillräckligt med platser för att ta emot alla elever som är tillhör skolformens målgrupp.

Beläggningsgraden i anpassad grundskola, det vill säga antal elever som läser enligt anpassad grundskolas läroplan ställt mot bedömd kapacitet för lokalerna, beräknas för år 2024 vara cirka 94 %. Denna siffra inkluderar dock även elever som läser integrerat på en grundskola. Bortränat elever som läser integrerat beräknas beläggningsgraden i stället vara omkring 85 %.

4. Framtida lokalbehov

4.1 Påverkansfaktorer på nämndens lokalbehov

Lokalbehovet för grundskoleverksamheten påverkas i stor utsträckning av befolkningsprognosen, som är den primära planeringsförutsättningen för grundskolenämnden. Det prognostiserade antalet barn i grundskoleålder samt kapacitet i det befintliga lokalbeståndet utgör grunden för bedömningar av framtida lokalbehov. Eftersom de demografiska förändringarna inte är jämnt fördelade över staden påverkas lokalbehovet också av den geografiska befolkningsutvecklingen. Denna ojämna befolkningsutveckling presenteras närmare i avsnitt 4.1.1.1 samt i bilaga 1 - *Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen*. Det finns även andra faktorer som driver lokalbehovet och som behöver beaktas i planeringen.

Förutom befolkningsutvecklingen har även förändringar inom det befintliga lokalbeståndet påverkan på behovet av grundskolelokaler. Detta är kopplat till olika typer av lag- och myndighetskrav, som kan vara både verksamhets- och fastighetsrelaterade, samt anpassningar för att öka ändamålsenligheten i befintliga skollokaler.

Vidare påverkar olika typer av krav och riktlinjer inom planprocessen kapaciteten för nybyggnadsprojekt, och därmed det samlade lokalbehovet. Ett sådant exempel är stadens riktlinjer för friytor vid skolor som implementeras vid planprocessens tidiga skeden så väl som vid bygglovsprövning. Riktlinjen om 15 kvadratmeter friyta per elev kan vid nybyggnationer begränsa skolans storlek, särskilt i utbyggnadsområden där skolan konkurrerar med andra ytkrävande ändamål. Det är väsentligt att skola och annan samhällsservice prioriteras i utbyggnaden av staden, och att enhetsstorlekarna styrs av behovet.

Även utvecklingen bland fristående grundskoleverksamheter påverkar nämndens lokalbehov. I nuläget går cirka 14,2 % av Malmös barn i grundskoleålder i en fristående grundskola. Andelen elever i fristående regi har över tid minskat, men en viss ökning har skett jämfört med förra läsåret.

Den demografiska utvecklingen påverkar också behovet av lokaler för anpassad grundskola, men förändringar i befolkningsprognosen har mindre effekt för anpassad grundskola än grundskola då andra faktorer som påverkar andelen i anpassad grundskola, så som bedömningar, har större betydelse. Behovet av anpassad grundskola beräknas uppgå till cirka 1,4 % av den totala befolkningen. Detta innebär att en prognostiserad befolkningsförändring om 3 000 barn i åldern 6–15 förväntas påverka behovet av anpassad grundskola med cirka 40 platser.

Befintliga lokalers ändamålsenlighet har också en stor påverkan på behovet av anpassade grundskolelokaler. Vidare påverkas det framtida behovet av att flera verksamheter för anpassad grundskola idag bedrivs i paviljonger

med tillfälliga bygglov. Att tillfälliga och inte fullt ändamålsenliga lokaler har tagits i bruk beror i stor utsträckning på den stora ökningen av antalet elever i anpassad grundskola som har skett de senaste åren, och det finns ett behov av att på sikt ersätta dessa lokaler med ändamålsenliga och permanenta lokaler.

4.1.1 Befolkningsprognos för grundskoleåldrarna

Befolkningsprognosen för barn i grundskoleålder i Malmö har tillsammans med ovan nämnda faktorer påverkan på behovet av grundskolelokaler och är en viktig utgångspunkt för att beskriva behovsutvecklingen. Befolkningsprognosen tas fram av stadskontoret och beslutas av kommunstyrelsen. Prognosen beskriver den förväntade befolkningsutvecklingen under perioden 2024–2034.

Antalet barn i grundskoleåldrarna 6–15 år förväntas öka fram till och med 2024, för att sedan minska under varje år fram till 2034. Utvecklingen beror till stor del på att det efter 2024 är större årskullar som fyller 16 år och slutar grundskolan än som förväntas fylla sex år och börja grundskolan. De senaste åren har barnafödandet minskat, vilket får genomslag i prognosen för grundskoleåldrarna. Barnafödandet mäts som fruktsamhet, alltså antalet barn som föds per kvinna. Fruktsamheten har minskat de senaste åren, både nationellt och i Malmö, och fruktsamheten i Sverige år 2023 hamnade på 1,45 barn per kvinna, vilket är lägre än den lägsta fruktsamheten som uppmätts tidigare, vilket gjordes 1999 då det föddes 1,5 barn per kvinna. Den låga fruktsamheten innebär en utvecklingen som pekar mot en fortsatt negativ befolkningsutveckling i grundskoleåldrarna.

Totalt förväntas det finnas cirka 3 000 barn i grundskoleålder färre år 2034 än vad som prognostiseras för 2024. Detta innebär en minskning på drygt 7 % under planeringsperioden. Den förväntade minskningen innebär en omställning och ett nytt planeringsläge efter en lång period med en stor ökning av antalet barn i grundskoleålder i Malmö. Sedan grundskoleförvaltningen bildades 2013 har det skett en ökning om cirka 12 000 barn i grundskoleålder. Denna ökning motsvarade en ökning på drygt 40 %.

I diagrammet nedan presenteras befolkningsutvecklingen för 6–15-åringar under perioden 2013–2023, samt befolkningsprognos för perioden 2024–2034.

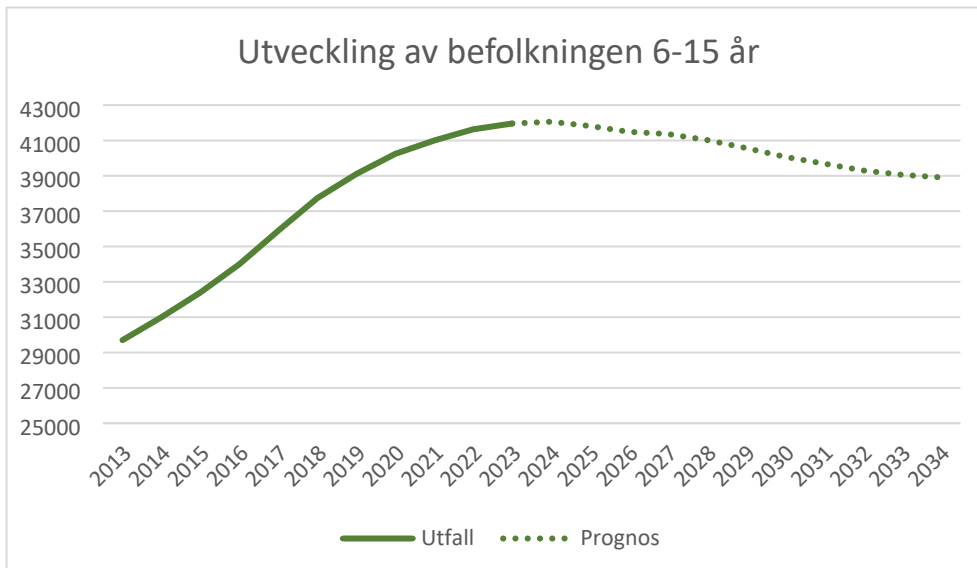

Diagram 4. Befolkningsutveckling för 6–15 år-åringar i Malmö 2013–2023 samt befolkningsprognos för perioden 2024–2034

Trots att den förväntade befolkningsökningen för barn i grundskoleålder år för år har förväntats bli mindre så innebär den negativa befolkningsutvecklingen i årets befolkningsprognos en omställning och ett nytt planeringsläge som behöver beaktas i lokalplaneringen.

Under flera års tid har befolkningsprognosen för barn i grundskoleålder i Malmö pekat mot en rejäl ökning. Exempelvis visade prognosen 2018 på en förväntad ökning om cirka 6 000 barn i grundskoleålder på 10 års sikt. Utvecklingen på 10 års sikt har år för år minskat, och först med förra årets befolkningsprognos förväntades färre 6–15-åringar i slutet av prognosperioden jämfört med utgångsläget. Årets prognos har skrivit ner det förväntade antalet 6–15-åringar med ca 2000 jämfört med prognosen från 2023.

I diagrammet nedan presenteras en jämförelse av befolkningsprognoserna från 2018 fram till årets prognos som antogs i våras.

Jämförelsen av befolkningsprognoserna visar på den osäkerhet som denna typ av prognoser har på längre sikt. Denna osäkerhet innebär att utvecklingen behöver följas år för år för att vid behov justera planeringen efter förändrade demografiska förutsättningar.

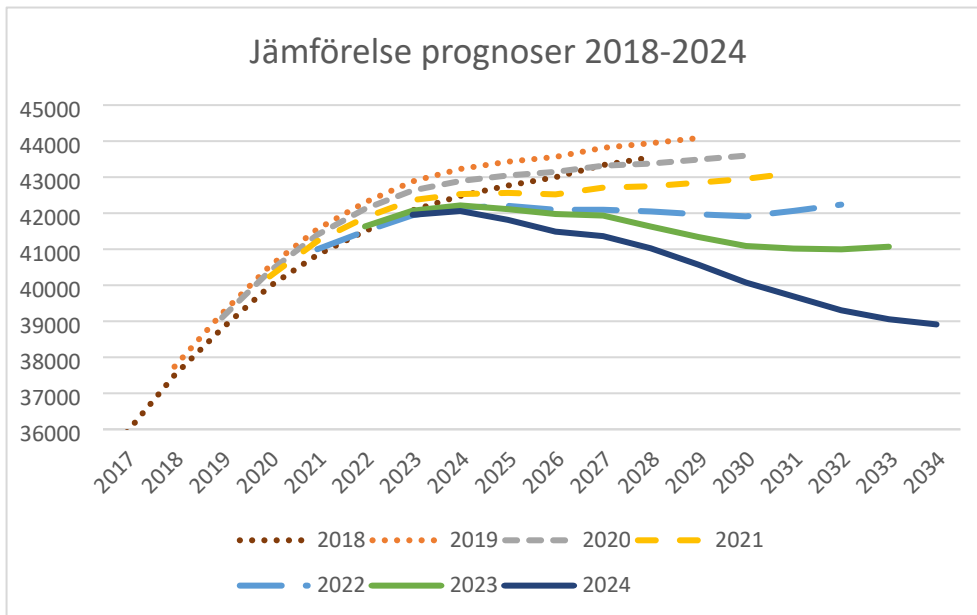
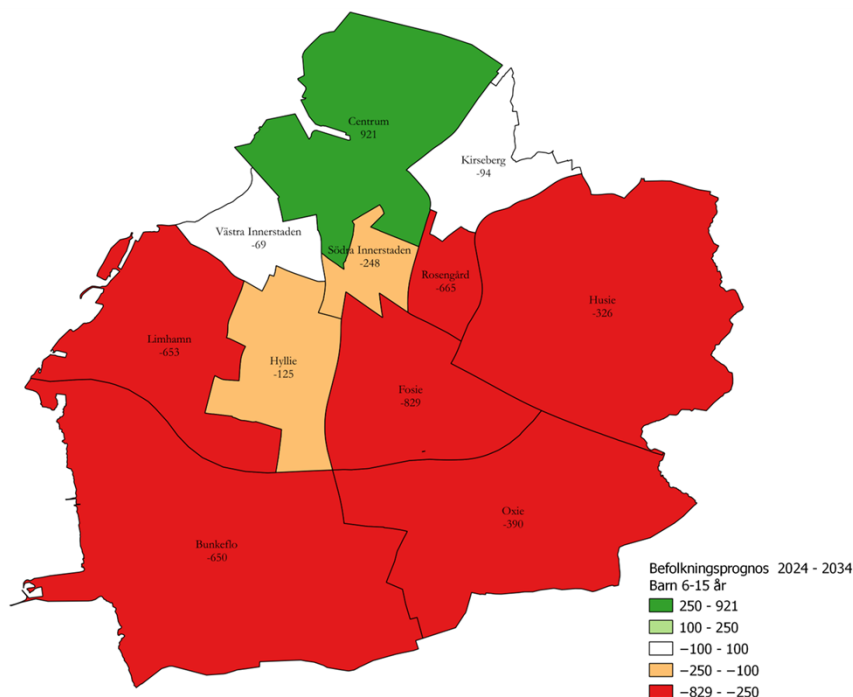

Diagram 5. Jämförelse av befolkningsprognoser för grundskoleåldrarna 2018–2024.

4.1.1.1 Geografisk fördelning av befolkningsutvecklingen

Den geografiska fördelningen av befolkningsutvecklingen är en faktor som behöver beaktas i lokalplaneringen och har påverkan på den geografiska behovsutvecklingen. Kartan nedan visar den förväntade befolkningsutvecklingen bland 6–15-åringar under perioden 2024–2034. Kartan presenterar befolkningsutvecklingen enligt elva geografiska områden som utgörs av Malmös gamla stadsdelar, med undantaget att en gräns har dragits mellan Limhamn och Bunkeflo.

Karta 1. Förväntad befolkningsutveckling 6–15-åringar under perioden 2024–2034 uppdelat på elva geografiska områden.

I nästan hela staden väntas en minskning av barn i grundskoleålder. Den största minskningen förväntas i Fosie, men även i Limhamn, Bunkeflo, Oxie, Rosengård och Husie förväntas större minskningar. Den stora förväntade befolkningsminskningen i dessa områden bör inte tolkas som att det sker en stor utflytt från delar av staden. Det handlar snarare om ett generationsskifte där det i nuläget bor många barn i grundskoleålder som förväntas bo kvar, bli äldre och inte längre tillhöra grundskoleåldrarna. Samtidigt som det inte föds eller flyttar in lika många nya barn.

Det enda geografiska område som förväntas ha en befolkningsökning i åldrarna 6–15 år är Centrum. Ökningen beror främst på utvecklingen i utbyggnadsområdena Nyhamnen, Västra Hamnen, Norra Sorgenfri, Östervärn och Ellstorp. Ett planerat bostadsbyggande i dessa områden innebär en förväntad befolkningsökning.

Jämfört med förra årets prognos förväntas nu befolkningen i grundskoleålder minska även i Hyllie, även om det fortsatt förväntas en ökning av individer i grundskoleålder i utbyggnadsområdet Hyllievång.

4.1.2 Andel elever i kommunal regi

I Malmö går en majoritet av grundskoleeleverna i en kommunal grundskola. Vid skolstart hösten 2024 gick cirka 85,8 % av alla grundskoleelever i Malmö i en kommunal grundskola.

Andelen elever i kommunal regi har ökat över tid, från cirka 84,4 % år 2015 till cirka 85,4 % år 2020, och till dagens cirka 85,8 %. Utvecklingen i Malmö går alltså emot en nationell trend där andelen elever i kommunal regi i stället har minskat något under samma period. Den ökning som har skett i Malmö bedöms delvis bero på den omfattande utbyggnad av kommunala grundskolor som har skett under perioden, vilket har inneburit att allt fler har kunnat erbjudas en skolplats på en kommunal skola nära hemmet.

I behovsbedömningen för grundskoleverksamheten tas hänsyn till andelen elever i kommunal respektive fristående regi. Detta görs genom att applicera den nuvarande andelen elever i kommunal regi på befolkningsprognosen, vilket innebär att behovet bedöms uppgå till 85,8 % av den totala befolkningen i grundskoleålder under planeringsperioden. Det behöver dock understrykas att det råder en stor osäkerhet gällande andelen elever i kommunal respektive fristående regi framöver, och den förväntade fördelningen kan förändras beroende på ett flertal yttre omständigheter.

Andelen elever i kommunal respektive fristående regi varierar dessutom med geografi och ålder, där andelen i kommunal grundskola generellt är lägre i högstadiet än i de yngre åldrarna. I tabellen nedan presenteras andelen elever i kommunal regi enligt elva geografiska områden. Värdena anger hur stor andel av eleverna som bor i ett visst område som går i en

kommunal skola, oavsett var i staden den kommunala skolan är lokaliserad. Som kan utläsas av tabellen varierar andelen elever i kommunal regi med ett spann mellan cirka 75 % och 91 % beroende på område och är som lägst i Kirseberg och högst i Centrum samt Oxie. Dessa variationer appliceras i de geografiskt uppdelade behovsbedömningarna för grundskoleverksamheten.

Område	Årskurs F-6	Årskurs 7-9	Totalt
Centrum	92,2 %	87,7 %	90,9 %
Södra innerstaden	88,0 %	85,9 %	87,4 %
Västra innerstaden	86,3 %	86,6 %	86,4 %
Limhamn	90,8 %	79,3 %	87,4 %
Hyllie	85,1 %	82,0 %	84,2 %
Fosie	86,2 %	85,2 %	85,9 %
Rosengård	86,1 %	80,0 %	84,3 %
Kirseberg	82,3 %	59,4 %	75,4 %
Husie	80,6 %	80,1 %	80,5 %
Bunkeflo	84,5 %	83,9 %	84,3 %
Oxie	90,9 %	91,4 %	91,1 %
Malmö	86,9 %	83,1 %	85,8 %

Tabell 5. Andel av elever som går i kommunal skola, uppdelat enligt elva geografiska områden.

De geografiska variationerna gällande andel i kommunal respektive fristående regi bedöms i stor utsträckning spegla hur platstillgången i kommunal respektive fristående regi ser ut i områdena. Exempelvis saknas i nuläget en kommunal högstadieskola i Kirseberg, vilket bedöms innebära att många boende i Kirseberg söker sig till någon av de fristående högstadieskolor som finns i området. På samma sätt bedöms den höga andelen elever i kommunal regi i till exempel Oxie bero på att det saknas fristående grundskolor i området. Vilka alternativ som finns tillgängliga i närhet till hemmet bedöms alltså spela stor roll i valet mellan en kommunal och en fristående grundskola.

4.2 Nämndens förväntade framtida lokalbehov

I den lokalbehovsanalys som ligger till grund för lokalbehovsplanen ställs det förväntade behovet av grundskoleplatser mot den samlade kapaciteten i befintligt samt planerat lokalbestånd. Behovsanalysen görs för att matcha beståndet av grundskolelokaler till det förväntade behovet. Detta för att skapa och vidhålla ett effektivt lokalnyttjande. Samtidigt kan vissa avsteg från en planering för maximalt lokalnyttjande behöva göras för att skapa bra verksamhetsförutsättningar och säkerställa ett rimligt avstånd mellan hem och skola för eleverna.

I diagrammet nedan presenteras lokalbehovsanalysen för grundskoleplatser under planeringsperioden 2026–2035. Utgångspunkten i behovsanalysen är befolkningsprognosen, och utifrån den görs även en prognos för antalet barn som förväntas gå i en kommunal grundskola. Då nuvarande befolkningsprognos endast sträcker sig till 2034 saknas prognos för befolkning för 2035. En uppskattning av det förväntade elevantalet 2035 har gjorts genom att räkna av det prognosticerade antalet sextonåringar 2034 och lägga till det prognosticerade antalet femåringar 2034 med hänsyn tagen till förväntad förändring av antal individer för de olika ålderskategorierna från ett år till ett annat baserat på befolkningsprognosen.

Den redovisade kapaciteten innefattar samtliga befintliga och planerade skolplatser inom de kommunala grundskolorna och avser för respektive år de platser som finns tillgängliga inför läsårets start. Kapaciteten utgår från en bedömning av hur många platser som maximalt kan inrymmas på en skola utifrån lokalens förutsättningar. Det faktiska nyttjandet av lokalerna bör inte uppgå till lokalens fulla kapacitet, utan det behöver även finnas ett utrymme och en flexibilitet i planeringen utifrån verksamhetens förutsättningar och möjlighet att placera elever både i samband med skolval samt löpande under året. Detta behöver beaktas i läsningen av diagrammet nedan.

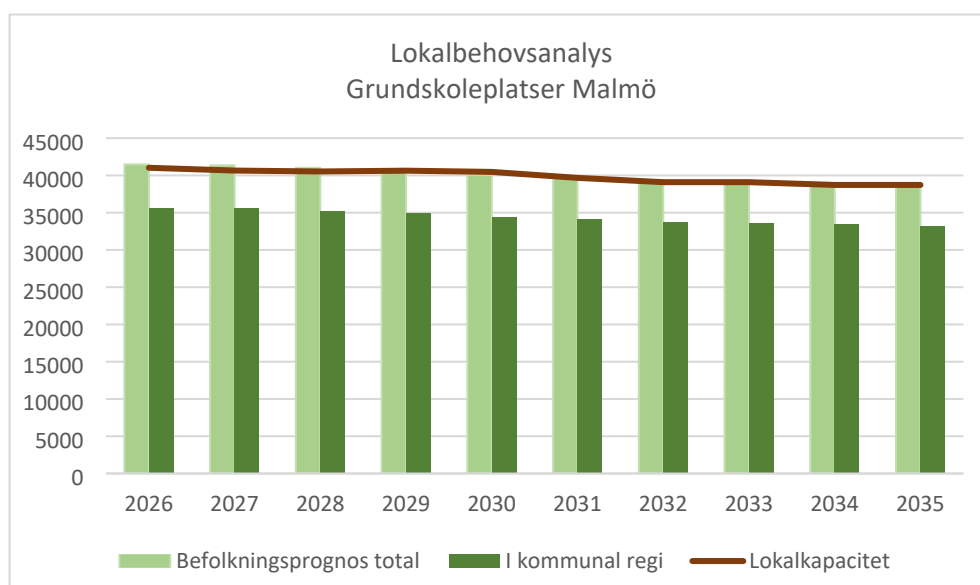

Diagram 6. Lokalbehovsanalys för grundskoleplatser i Malmö

Under planeringsperioden planeras kapaciteten avseende grundskoleplatser att minska i takt med den prognosticerade utveckling av befolkningen i åldern 6–15 år. Under hela planeringsperioden prognosticeras behovet av grundskoleplatser uppgå till mellan 85 % och 87 %. Detta bedöms som en lämplig balans mellan behov och kapacitet som säkerställer ett tillräckligt antal platser för att möta upp det förväntade behovet, samtidigt som utrymmet mellan behov och kapacitet inte blir för stort för att säkerställa ett effektivt lokalnuttjande.

Det finns osäkerheter kopplat till befolkningsprognosen som blir större ju längre fram i tid prognosen sträcker sig. Det finns även osäkerheter kopplat till oförutsedda händelser inom det befintliga lokalbeståndet och utvecklingen av tillgängliga skolplatser i fristående regi. För att hantera denna osäkerhet behöver planeringen genomlysas och ses över årligen.

En förändrad prognos kan innebära en snabbare eller långsammare avveckling av skolplatser, och skulle det visa sig att vi åter står inför en ökning av grundskoleelever kan skolprojekt som nu planeras färdigställas utanför aktuell planeringsperiod behöva tidigareläggas. Men det kan även vara behov av större underhållsåtgärder i det befintliga lokalbeståndet som påverkar avvecklingstakten.

Majoriteten av lokalytorna som grundskolenämnden hyr för skolverksamhet används för grundskoleverksamhet, men nämnden använder också skollokalerna för bland annat verksamhet i anpassad grundskola.

I diagrammet nedan presenteras lokalbehovsanalysen för platser i anpassad grundskola under planeringsperioden 2026–2035. Behovsbedömningen för den anpassade grundskolan görs genom en bedömning av andelen barn av den totala befolkningen som förväntas ha behov av en plats i den anpassade grundskoleverksamheten. Över tid har det skett en betydande ökning av andelen barn som går i den anpassade grundskolan i Malmö, från cirka 0,8 % av den totala befolkningen 2015 till cirka 1,4 % av den totala befolkningen idag. En ökning av andelen elever i den anpassade grundskolan har även skett nationellt. Den största ökningen i Malmö skedde under åren 2019–2021 och har därefter börjat avta. Med bakgrund i utvecklingen över tid görs i behovsanalysen ett antagande om att andelen elever i anpassad grundskola fortsatt kommer öka de närmsta åren, men i allt lägre takt, för att sedan stagnera och ligga på en jämn nivå på 1,5 % av den totala befolkningen från 2028 och framåt.

I behovsanalysen nedan görs även en uppdelning som synliggör det förväntade antalet integrerade elever, elever som läser enligt läroplan för anpassad grundskola men som får sin utbildning inom en grundskoleverksamhet. Att läsa integrerat eller ej är frivilligt och upp till elevens vårdnadshavare. I snitt läser cirka 10 % av det totala antalet elever i den anpassade grundskolan integrerat. I behovsanalysen förväntas andelen integrerade elever ligga på en jämn nivå under hela planeringsperioden.

Den redovisade kapaciteten innefattar samtliga befintliga och planerade platser inom de kommunala anpassade grundskolorna och avser för respektive läsår de platser som finns tillgängliga inför läsårets start.

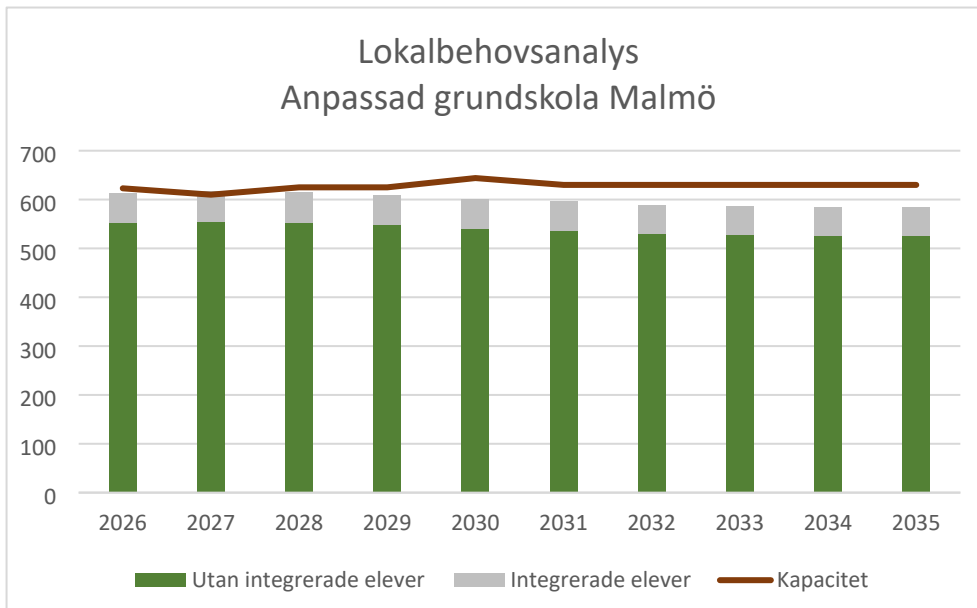

Diagram 7. Lokalbehovsanalys för anpassad grundskola i Malmö 2026–2035

För hela planeringsperioden finns enligt nuvarande prognos tillräckligt med anpassade grundskoleplatser för att möta upp det prognostiserade behovet. Att den planerade kapaciteten överstiger det förväntade behovet ses som nödvändigt sett till de osäkerheter som finns kopplat till den behovsbedömning som görs för andelen elever i den anpassade grundskolan. Denna utveckling behöver kontinuerligt följas upp och uppdateras. Det behövs också en viss överkapacitet vid läsårets start då en större andel av eleverna i anpassad grundskola placeras löpande under året än vad som är fallet i grundskolan. Detta innebär att det är fler elever i anpassad grundskola mot läsårets slut än vid läsårets början. Antalet elever i anpassad grundskola förväntas nå en topp i början av planeringsperioden för att sedan sjunka i takt med att antalet individer i åldern 6–15 år minskar.

Utöver lokaler för grundskola och anpassad grundskola hyr grundskolenämnden lokaler för särskilda undervisningsgrupper. Särskilda undervisningsgrupper är en form av stödåtgärd. De särskilda undervisningsgrupperna kan vara lokaliserade inom eller i direkt anslutning till befintliga grundskolelokaler, men även i lokaler som inte ligger i anslutning till en grundskola.

I november 2024 beslutade grundskolenämnden att inrätta fem resursskolor. Fyra mindre som lokaliseras till befintliga grundskolor och en större, uppdelad på två lokaliseringar inom samma fastighet, som inte lokaliseras till en grundskola. Dessa fem resursskolor ska ersätta de särskilda undervisningsgrupperna. Resursskolorna ska starta sin verksamhet till läsåret 2025/2026, vilket innebär att lokaler som används till särskilda undervisningsgrupper i många fall kommer att sägas upp eller lämnas till Malmö stads lokalbank, se avsnitt 3.2. I och med inrättandet av de fem resursskolorna bedöms behovet av platser inom denna verksamhet vara uppfyllt under planeringsperioden.

Det är viktigt att poängtera att enskilda skolor fortfarande kommer att kunna besluta om att en elev ska få stöd i form av att hela eller delar av dennes undervisning ges i en särskild undervisningsgrupp. Detta kommer dock ske inom de lokaler som skolan förfogar över.

Grundskoleförvaltningen har också fyra stabsavdelningar som kräver kontorslokaler. Även för dessa kontorslokaler bedöms befintligt lokalbestånd möta upp nuvarande samt framtida behov. Det finns dock ett behov av ett helhetsgrepp och en långsiktig behovsbedömning kring stadens samlade kontorslokaler och möjligheter för att i större utsträckning samnyttja och effektivisera dessa.

4.2.1 Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen

Lokalbehovsutvecklingen för grundskoleplatser följs även upp geografiskt enligt elva geografiskt uppdelade områden som utgår från Malmö stads tidigare stadsdelar, med tillägget att en uppdelning har gjorts mellan Limhamn och Bunkeflo. Hänsyn till den geografiskt fördelade behovsutvecklingen behöver tas för att undvika för långa avstånd mellan hem och skola. Geografisk balans av grundskoleplatser är viktigt sett till ett tillgänglighetsperspektiv och att alla barn i Malmö ska ha tillgång till en skolplats inom rimligt avstånd från hemmet.

De geografiskt uppdelade prognoserna visar på en geografisk obalans, där det i delar av staden råder en platsbrist och i andra delar överstiger antalet platser behovet inom närområdet. I tabellen nedan presenteras en generaliserad bild av den geografiska lokalbehovsutvecklingen innevarande år (2024) och vid planeringsperiodens slut 2035.

Viktigt att beakta gällande den geografiska lokalbehovsutvecklingen är att de områdesindelningar som har gjorts inte alltid speglar faktiska rörelsemönster i staden och i verkligheten sker en rörlighet mellan områdena. Exempelvis bedöms platserna i Västra Innerstaden kunna möta upp platsbehovet i Södra Innerstaden.

Som en konsekvens av den förväntade minskningen av antalet grundskoleelever kan planeringen av minskningen av grundskoleplatser skapa en jämnare balans av platser i de olika områdena. Det enda området där det tillskapas skolplatser inom grundskola är i Kirseberg där det finns behov av skolplatser på totalen för att tillgodose platsbehovet och framför allt behovet av högstadieplatser. Behovet av fler skolplatser i Kirseberg förstärks på grund av en brist på skolplatser i angränsande områden.

	2024	2035
Centrum	71 %	94 %
Södra innerstaden	96 %	92 %
Västra innerstaden	65 %	72 %

	2024	2035
Limhamn	97 %	94 %
Hyllie	98 %	96 %
Fosie	96 %	91 %
Rosengård	115 %	94 %
Kirseberg	106 %	71 %
Husie	81 %	84 %
Bunkeflo	91 %	87 %
Oxie	100 %	101 %
Malmö stad	87 %	86 %

Tabell 6. Beläggningsgrad, uppdelat på elva geografiska områden.

I bilagan *Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen 2026–2035* beskrivs lokalplaneringen och behovet för de olika geografiska områdena närmare.

4.2.2 Långsiktig utblick - lokalbehov från 2035 och framåt

Även om antalet personer i åldern 6–15 år förväntas minska kommande tioårsperiod så planeras en förtätning och utbyggnad av staden som på sikt kommer innebära att antalet personer i aktuell ålder åter kommer öka. Inom ramen för översiktsplanen möjliggörs för en kraftig utbyggnad av staden med cirka 100 000 nya bostäder. Kopplat till översiktsplanen medverkar grundskoleförvaltningen tillsammans med stadsbyggnadskontoret och stadskontoret i ett långsiktigt planeringsarbete för att säkerställa tillräckliga ytor för framtidens behov av grundskolelokaler.

Då grundskolelokaler är ytkrävande är det av stor vikt att tillräckliga ytor som möjliggör för ändamålsenliga inomhus- och utomhusmiljöer säkerställs i ett tidigt skede. Även lokaliseringen av framtida skolor är av stor vikt och kopplat till det långsiktiga planeringsarbete som görs tillsammans med stadsbyggnadskontoret och stadskontoret görs även geografiskt uppdelade analyser. På längre sikt bedöms det fortsatt finnas ett behov av en utbyggnad av grundskolebeståndet i stadens utbyggnads- och förtätningsområden. I dessa områden finns flera behov och intressen som behöver beaktas, och där det kan finnas kortsiktiga ekonomiska incitament att begränsa ytor för skola och annan samhällsservice till förmån för exempelvis bostadsbyggande. För att möta det långsiktiga behovet av grundskolelokaler är det väsentligt att skolan prioriteras i samtliga delar av planprocessen, och att ytor som möjliggör för större skollokaler enligt behov och grundskoleförvaltningens lokalprogram säkerställs.

För att kunna göra långsiktiga behovsbedömningar krävs även ett långsiktigt perspektiv kopplat till status på befintliga skollokaler. Inom ramen för den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskola har ett

arbete tillsammans med stadsfastigheter påbörjats för att integrera ett långsiktigt och strategiskt förvaltar- och fastighetsperspektiv i planeringen. Inom ramen för lokalförsörjningsgruppens arbete under 2024 har även representanter från stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret deltagit för att bredda perspektivet på planeringen ytterligare.

5. Lokalplanering

5.1 Planerad lokalanskaffning

För perioden 2026–2035 finns en planering för tre ny- och ombyggnationer motsvarande cirka 1 200 nya grundskoleplatser och 40 nya platser i anpassad grundskola. Utöver detta planeras det för utökningar av platser i fem anpassade grundskolor, samt tre nya anpassade grundskolor. Dessa fem utökningarna och tre nya verksamheter planeras att tillskapas i lokaler som redan hyrs av grundskolenämnden och bedömningen är att det endast kommer behövas mindre lokalanpassningarna för att anpassa lokalerna till anpassad grundskola.

Planeringen av den nya grundskolan i Kirseberg grundar sig på ett geografiskt förankrat behov då det i området, samt angränsande områden, inte finns tillräckligt med platser för att möta upp behovet med nuvarande lokalbestånd. Denna utbyggnad innebär en lokalkostnadsökning som ungefär motsvarar lokalkostnaden för de skollokaler som planeras att lämnas under planeringsperioden.

Nydalaskolan genomgår en om- och nybyggnation för att skapa ändamålsenliga lokaler som uppfyller lag- och myndighetskrav. Från början planerades skolan efter ombyggnation ha en kapacitet på 630 skolplatser, men efter förändringar i förväntat elevunderlag minskades projektet och nu kommer skolan efter ombyggnation ha en kapacitet på 420 elever.

I tabellen nedan presenteras grundskolenämndens planerade större lokalprojekt. Tidplanen anger planerad verksamhetsstart.

Lokalprojekt	Antal platser i grundskola	Antal platser i anpassad grundskola	Tidplan	Kommentar
Nydalaskolan	420		2026	Lokaler åter tillgängliga efter ombyggnation
Munkhätteskolan		40	2027	Utökning av anpassad grundskola
Ny skola i Kirseberg	780		2029	Ny F-9-skola inom kvarteret Mölledalsskolan
Totalt antal platser	1 200	40		

Tabell 7. Planerade lokalprojekt under planeringsperioden.

För att kunna möta upp behovet av skolplatser i hela staden är det viktigt att tidplanen för den nya skolan i Kirseberg hålls.

Antalet platser i anpassad grundskola planeras att hållas relativt konstant över planeringsperioden. Planeringen innebär dock att cirka 240 nya platser

tillskapas i anpassad grundskola. Detta görs genom att ersätta mindre skolenheter med större mer ändamålsenliga lokaler för verksamheten, samt lämna lokaler med tillfälliga bygglov. Genom etablering av ett antal större anpassade grundskolenheter i ändamålsenliga lokaler skapas bättre förutsättningar att erbjuda plats på samma skola om en elev under sin utbildning får ett förändrat behov, samt fler möjligheter till erfarenhetsutbyten mellan personalen i och med en större personalgrupp. De nya lokalerna bedöms vara bättre anpassade och utformade för att möta elevernas behov, vilket gör att lokalerna kan nyttjas mer effektivt.

5.2 Planerad avveckling

För planeringsperioden 2026–2035 finns planering för att lämna sjuutton lokaler, varav sju tillfälliga paviljongetableringar, i det befintliga beståndet motsvarande cirka 3 300 platser. Detta innebär en nettominskning av kapaciteten motsvarande 2 100 skolplatser. Tillsammans med kapacitetsminskningar till följd av att lokalerna används för annan verksamhet, till exempel anpassad grundskola, blir den totala kapacitetsminskningen motsvarande ca 2 300 skolplatser. Om även konsekvenserna av förändrad användning av lokalerna tas med i beräkningen uppgår kapacitetsminskningen från innevarande år (2024) till planeringsperiodens slut (2035) till ca 4 300 platser netto.

För anpassad grundskola lämnas lokaler, primärt lokaler med tillfälliga bygglov, som motsvarar en kapacitet på cirka 150 platser. Räknas även lokaler på skolor där en anpassad grundskoleverksamhet ska avvecklas men lokalen behållas för grundskoleverksamhet uppgår kapacitetsminskningen till ungefär 240 platser. Dessa platser ska ersättas av nya platser, primärt i lokaler som idag används för grundskola, för att under planeringsperioden ha ett stabilt antal platser i anpassad grundskola.

I tabellen nedan presenteras grundskolenämndens planerade lokalavvecklingar. Tidplanen anger planerat avträdesår.

Lokalprojekt	Antal platser grundskola	Antal platser anpassad grundskola	Tidplan	Kommentar
Paviljonger Sofielundsskolan	-120		2026	Avveckling paviljonger med tillfälligt bygglov.
Gamla Högaholmsskolan	-380		2026	Avveckling av skollokal i samband med att ombyggnation av Nydalaskolan färdigställs.
Paviljonger på Oxie IP		-52	2026	Avveckling paviljonger

Lokalprojekt	Antal platser grundskola	Antal platser anpassad grundskola	Tidplan	Kommentar
				med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Bergaskolan	-200		2027	Avveckling av paviljonger med tillfälliga bygglov.
Paviljonger Videdalsskolan	-175		2028	Avveckling av paviljonger med tillfälliga bygglov.
Paviljonger Lusthuset (gamla broskolan)		-55	2028	Avveckling av paviljonger med tillfälliga bygglov.
Lokal i Kirseberg	-100		2029	Avveckling av skollokal.
Lokal i Kirseberg	-100		2029	Avveckling av skollokal
Lokal i Husie	-380		2029	Avveckling av skollokal
Paviljonger Elinelundskolan	-200		2029	Avveckling av paviljonger med tillfälliga bygglov.
Lokal i Tygelsjö		-14	2030	Anpassad grundskola
Lokal i Bunkeflo	-200		2030	Avveckling av skollokal
Paviljonger Lindängeskolan		-30	2031	Avveckling paviljonger med tillfälligt bygglov.
Lokal i Hyllie	-525		2031	Avveckling av skollokal
Lokal i Fosie	-425		2032	Avveckling av skollokal
Lokal i Limhamn	-150		2032	Avveckling av skollokal
Lokal i Oxie	-370		2034	Avveckling av skollokal
Totalt antal platser	-3 325	-151		

Tabell 8. Planering för lokaler som avses lämnas under perioden 2026–2035.

För de lokaler där det bedrivs verksamhet inom anpassad grundskola och som planeras lämnas under perioden är planen att ersätta dessa med

andra lokaler inom det lokalbestånd grundskolenämnden hyr för ökad ändamålsenlighet och för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet. De lokaler där det bedrivs grundskoleverksamhet i och som planeras lämnas under perioden kommer som regel inte ersättas utan detta sker mot bakgrund av det minskade behovet av grundskoleplatser i staden.

De lokaler som prioriteras att lämnas är paviljonger med tillfälliga bygglov då dessa innebär, förutom kostnad för drift och kapitalinvestering, en hyreskostnad som kan innebära ganska snabba besparingar på lokalkostnaden.

Sammanlagt innebär avvecklingsplaneringen en minskning om totalt knappt 70 miljoner kronor i årshyra vid planeringsperiodens slut. Den frångående hyran är medräknad i prognosen över lokalkostnader som presenteras under avsnitt 5.3.

5.3 Kapacitets- och kostnadsutveckling

Under planeringsperioden 2026–2035 planeras för en minskning av omkring 2 300 grundskoleplatser totalt. Minskningen uppgår till 4 300 platser om omdisponering av lokaler för andra verksamheter räknas med.

Om samtliga inriktningar i denna plan realiserats prognostiseras årskostnaden för hyror vara cirka 817 miljoner kronor 2035, vilket motsvarar en minskning på cirka 53 miljoner kronor eller cirka 6 % jämfört med de uppskattade hyreskostnaderna för 2025.

Diagrammet nedan visar på utvecklingen av den totala hyreskostnaden fram till och med 2035 om samtliga projekt realiserats, och redovisas inklusive förväntade kostnadsuppräknings. Befintliga lokaler avser lokaler som grundskolenämnden har till sitt förfogande 1 januari 2025. Minskningen av kostanden för dessa lokaler är primärt kopplat till minskning i kostnad för kapitalinvesteringar i lokalbeståndet, men även på grund av att ett antal lokaler lämnas under planeringsperioden. Tillkommande investeringar avser lokalkostnader för alla investeringar i lokalerna som görs oavsett storleken av dessa investeringar, vilket innebär att det innefattar allt från byte av dörrar till en ny skola.

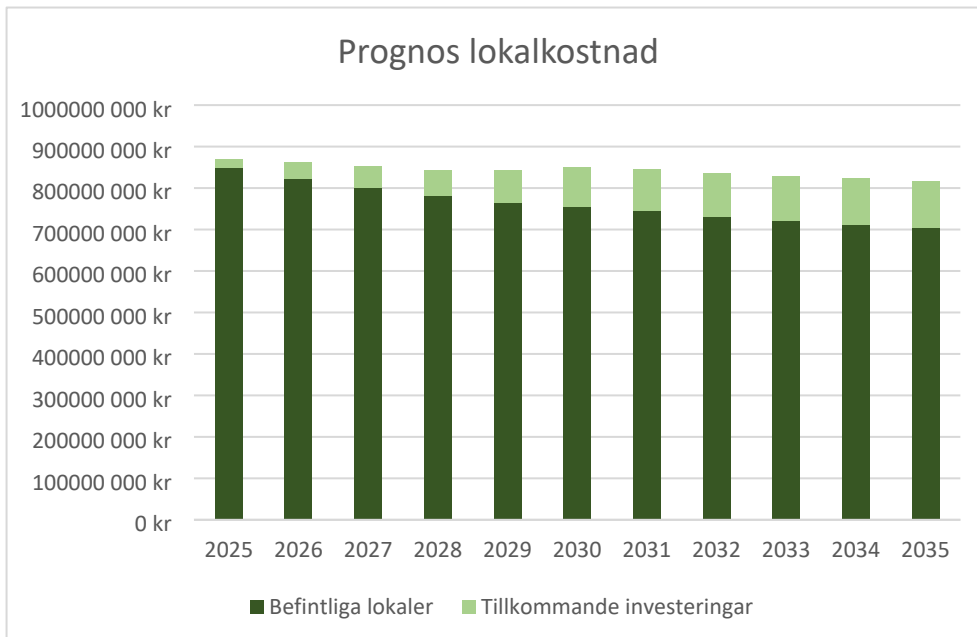

Diagram 8. Prognos för lokalkostnadsutvecklingen under perioden 2025–2035, uppdelat på kostnader för befintligt lokalbestånd och tillkommande kostnader genererade av nya investeringar.

Hyreskostnader för det befintliga lokalbeståndet förväntas minska med ca 145 miljoner kronor under planeringsperioden. Minskningen är ett resultat av kapitalavskrivningar, men även av planerade avvecklingar.

I diagrammet nedan presenteras lokalkostnaden under perioden 2019–2024, samt den prognostiserade lokalkostnaden fram till 2035.

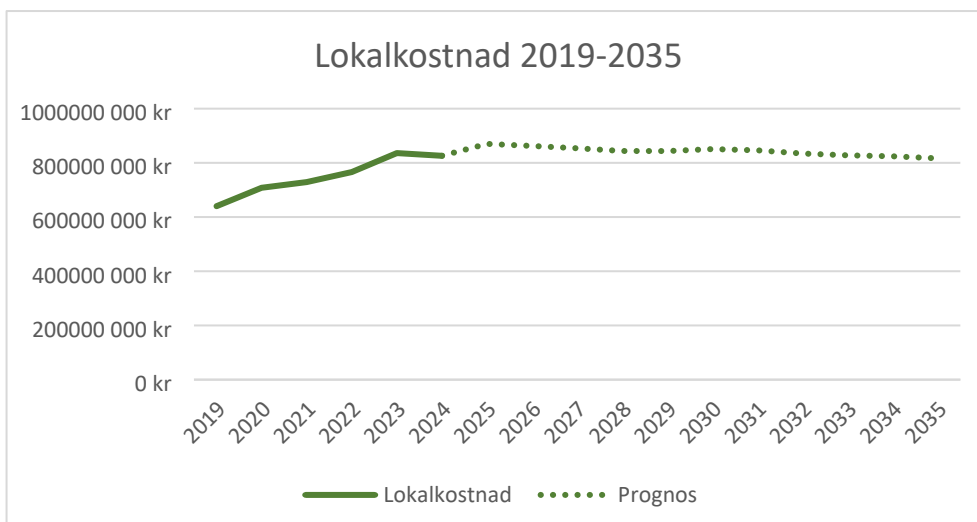

Diagram 9. Lokalkostnad under perioden 2019–2024, samt prognosticerad lokalkostnad för perioden 2025–2035.

Planeringen innebär att lokalkostnaderna kommer vara som högst 2025 för att sedan börja sjunka. Däremot kommer en förväntad minskning av antalet

elever i grundskoleålder innebära att minskningen av lokalkostnaderna inte kommer innebära en minskning av lokalkostnad per elev.

I diagrammet nedan presenteras prognosen för lokalkostnad per elev. Prognosen görs genom att ställa den prognostiserade lokalkostnadsutvecklingen mot det förväntade antalet elever i en kommunal grundskola under perioden.

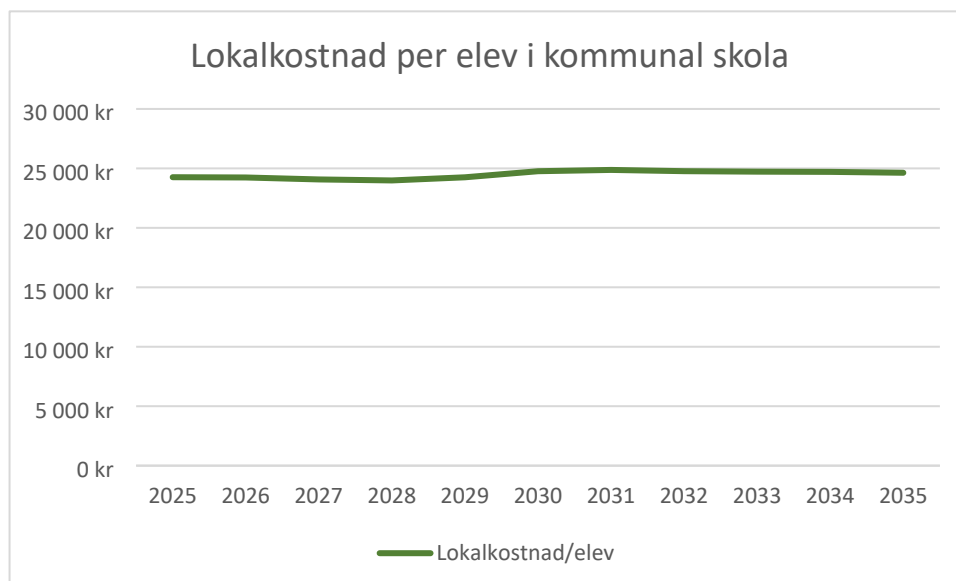

Diagram 10. Prognos för utvecklingen av lokalkostnad per elev under perioden 2025–2035.

Lokalkostnaden per elev förväntas enligt nuvarande prognos öka med cirka 300 kronor under perioden 2025–2035.

Kostnaden för nya skolor i relation till äldre skolor har blivit större med Malmö stads nya internhyresmodell som trädde i kraft 1 januari 2024. Vidare kan kostnader för nybyggnationer även bli dyrare för lokalnyttjaren till följd av ökade entreprenörskostnader, där det de senaste åren har skett en ökning som sammanfaller i tid med covid-pandemin och Rysslands invasion av Ukraina.

Samtidigt minskar lokalkostnaden relativt snabbt för nya lokaler till följd av minskningar av kostnaden för kapitalinvesteringar. Detta medför att minskningen i utbyggnad framöver avseende grundskolor tillsammans med minskade kostnader för den stora utbyggnad som skett senaste tio åren gör att det finns möjligheter för grundskolenämnden att minska lokalkostnaderna som andel av nämndens totala kostnad.

Tabellen nedan visar prognosticerad lokalkostnad för åren 2025–2035, uppdelat på interna och externa lokaler. I hyran för de interna lokalerna räknas även hyra av interna lokaler där grundskolenämnden inte är primärhyresgäst.

Hyra	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Intern hyra	866	856	850	840	838	846	841	829	823	819	812
Extern hyra	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
Total hyra	870	860	854	844	843	851	846	834	828	824	817

Tabell 9. Lokalkostnad 2025–2035, inklusive uppräknningar.

6. Utveckling av nämndens arbete med lokaler

Den långsiktiga planeringen av lokaler för grundskoleverksamhet påverkas av ett flertal faktorer och nämnden ser ett behov av att utveckla ett antal områden för att möta behovsutvecklingen, effektivisera lokalnyttjandet och säkerställa att lokalplaneringen görs som en del i arbetet för att arbeta för en så bra skolverksamhet som möjligt i Malmö.

Under den aktuella planeringsperioden väntas antalet barn i grundskoleålder minska och i flera områden bedöms antalet grundskoleplatser riskera överstiga det förväntade behovet. I föreliggande plan finns en planering för att effektivisera lokalnyttjandet genom att bland annat minska antalet grundskoleplatser genom avvecklingar, men även genom att nyttja grundskolelokaler för bland annat anpassad grundskola. Att inrymma denna verksamhet i befintliga lokaler möjliggör att lämna lokaler med tillfälliga bygglov. Det nya planeringsläget med en minskande befolkning i grundskoleålder gör det angeläget att utveckla processer för avveckling av skollokaler. Detta behöver ske både inom grundskolenämndens egen verksamhet och i samarbetet med andra nämnder och kommunstyrelsen.

Under 2025 kommer grundskoleförvaltningen, tillsammans med stadsfastigheter, fortsätta utreda anpassningar av lokalbeståndet för olika verksamheter och ändamål för att skapa ett effektivt lokalnyttjande och bra lokalförutsättningar för grundskolenämndens verksamheter. Utöver samarbetet mellan lokalnyttjare och lokalförsörjare fortsätter arbetet med andra förvaltningar för att öka samnyttjande med andra kommunala verksamheter för att ytterligare effektivisera nyttjandet av kommunens lokaler.

Ett annat utvecklingsområde är bedömning av kapacitet för de lokaler som nämnden nyttjar i sin verksamhet. Genom att utreda kapaciteten och därmed öka träffsäkerheten i bedömd lokalkapacitet skapas förutsättningar för ett mer effektivt och ändamålsenligt nyttjande av lokalerna. Genom en kapacitetsutredning kan även de faktorer som begränsar kapaciteten i en skollokal identifieras, och utgöra underlag för att öka kapaciteten på en skola genom att exempelvis bygga fler basrum (klassrum) eller specialsalar. Arbetet med att utreda kapaciteten kommer att fortsätta under kommande år, och behöver kopplas samman med en vidareutveckling av grundskoleförvaltningens lokalprogram. Arbetet behöver utföras tillsammans med stadsfastigheter för att skapa en samlad bild av skolornas kapacitet samt säkerställa byggtekniska faktorer så som ventilationens dimensionering.

Arbetet med behovsbedömningar av platser i anpassad grundskola är under utveckling och det finns ett behov av att tydligare specificera behov av olika typer av platser och anpassningar inom den anpassade grundskolan. För att bättre kunna planera för behovet av platser för elever med behov av särskilda tillgänglighetsanpassningar eller en särskilt

intryckssanerad miljö, är det önskvärt att i det fortsatta arbetet ta fram underlag för att bedöma det kommande behovet av dessa platser. Detta då dessa platser är svåra att tillskapa på kort tid eftersom de kräver större lokalåtgärder och lokalytor, men även med hänsyn till att platserna är kostnadsdrivande och att det därför inte är önskvärt att ha ett överskott av platserna.

Under 2024 har grundskoleförvaltningen beslutat om en ny process där fler perspektiv ska tas med i den övergripande planeringen för att säkerställa att så många aspekter som möjligt beaktas tidigt i lokalplaneringen. Detta ska ske i en process för resursplanering genom strategiska ställningstaganden för lokalplaneringen och beredning av produktionsplan, det vill säga planen för hur många elevplatser varje skola ska ha i respektive årskurs. Målet för denna planering är att skapa så bra förutsättningar som möjligt för verksamheterna och undvika oönskade konsekvenser genom att identifiera dessa i ett tidigt skede.

Avslutningsvis finns ett behov av att fördjupa tvärfunktionella samarbeten kopplat till lokalplaneringen. Det arbete som bedrivs inom den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskola är ett sådant exempel. Inom ramen för den nya lokalförsörjningsprocessen startade den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen under hösten 2022 och utgörs av representanter från grundskoleförvaltningen samt stadsfastigheter. Under 2024 har även representanter för stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret deltagit inom ramen för arbetet i den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen. Föreliggande lokalbehovsplan har arbetats fram genom en samplanering i denna gruppkonstellation och på så sätt har en tydligare samsyn skapats kring lokalplaneringen för grundskoleverksamheten. Det finns ett behov av att vidareutveckla gruppens arbete och ett fördjupat samarbete bedöms innebära bättre förutsättningar för den långsiktiga planeringen genom exempelvis en gemensam bild av förutsättningar för nybyggnationer och förtätningmöjligheter, ett strategiskt och långsiktigt fastighetsperspektiv, samt en gemensam bild av behov och kapacitet.